

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

УДК 373.2:316.4–044.372(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17464816>

Соціально-педагогічне партнерство як демократична модель дошкільної освіти в умовах воєнних реалій

Гончаренко Алла Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, доцент, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-1484-7355>

Дятленко Наталія Михайлівна,

кандидат психологічних наук, доцент, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-5557-8243>

Пасічник Анна Анатоліївна,

кандидат психологічних наук, доцент, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна,
<https://orcid.org/0009-0005-6789-0401>

Прийнято: 12.10.2025 | Опубліковано: 28.10.2025

***Анотація.** Метою дослідження є теоретичне обґрунтування сутності соціально-педагогічного партнерства як демократичної моделі дошкільної освіти та визначення його ролі у забезпеченні всебічного розвитку дитини, стабільності освітнього процесу та зміцнення довіри між усіма учасниками освітнього середовища в умовах воєнних реалій. У статті проаналізовано сучасні наукові практики партнерської взаємодії між закладами дошкільної*

освіти, родинами, місцевими громадами та громадськими організаціями. **Методологічну** основу становлять системно-структурна, порівняльна та соціокультурна практики, що дають змогу виявити основні напрями демократизації дошкільної освіти через принципи участі, довіри, взаємної відповідальності та відкритості. Досліджено специфіку трансформації партнерських взаємин у кризових умовах, визначено чинники ефективності взаємодії педагогів, батьків і громад, зокрема окреслено практичні механізми реалізації партнерства, охоплюючи активне залучення батьків, інтеграцію сучасних методик і технологій та створення відкритого, безпечного освітнього простору. **Результати** дослідження показали, що соціально-педагогічне партнерство у воєнний період є не лише освітнім, а й соціальним ресурсом, що сприяє формуванню соціальних, комунікативних та емоційних компетентностей дітей, підтримує психологічний добробут сімей та забезпечує стабільність освітніх процесів. Визначено, що ефективна реалізація партнерської моделі дошкільної освіти зміцнює взаємодію між усіма суб'єктами освітнього процесу, формує довіру між родинами та педагогами, розширює можливості інклюзії та участі батьків у вихованні дітей. У **висновках** підкреслено необхідність підвищення професійних компетентностей педагогів, розвитку гнучких моделей взаємодії та використання цифрових ресурсів для забезпечення стійкості освітнього середовища у кризових умовах. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням індикаторів ефективності партнерських моделей, удосконаленням інтегрованих форм практичного навчання та оцінюванням довгострокових наслідків впровадження партнерства для стабілізації та розвитку дошкільної освіти після воєнних криз.

Ключові слова: взаємодія, стійкість освіти, громада, участь батьків, гуманістична практика.

Social and pedagogical partnership as a democratic model of preschool education in the conditions of wartime realities

Alla Goncharenko,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-1484-7355>

Nataliia Diatlenko,

Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-5557-8243>

Anna Pasichnyk,

Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0005-6789-0401>

Abstract. *The **purpose** of the study is to theoretically substantiate the essence of socio-pedagogical partnership as a democratic model of preschool education and to determine its role in ensuring the comprehensive development of the child, the stability of the educational process, and the strengthening of trust among all participants in the educational environment under conditions of military realities. The article analyzes contemporary scientific approaches to partnership interactions among preschool institutions, families, local communities, and public organizations. The **methodological** foundation is based on system-structural, comparative, and sociocultural approaches, which allow identifying key directions for the democratization of preschool education through the principles of participation, trust, mutual responsibility, and openness. The study examines the specifics of transforming partnership interactions in crisis conditions, identifies factors affecting the effectiveness of cooperation among educators, parents, and*

*communities, and outlines practical mechanisms for implementing partnership, including active parental involvement, integration of modern methods and technologies, and the creation of an open and safe educational environment. The **results** show that socio-pedagogical partnership during wartime serves not only as an educational but also as a social resource, promoting the development of children's social, communicative, and emotional competencies, supporting the psychological well-being of families, and ensuring the stability of educational processes. It has been determined that the effective implementation of the preschool partnership model strengthens interaction among all participants in the educational process, fosters trust between families and educators, and expands opportunities for inclusion and parental participation in child-rearing. The **conclusions** emphasize the need to enhance educators' professional competence, develop flexible interaction models, and utilize digital resources to ensure the resilience of the educational environment in crisis conditions. Prospects for further research include developing indicators to evaluate the effectiveness of partnership models, enhancing integrated practical training, and assessing the long-term impact of implementing partnerships to stabilize and develop preschool education following military crises.*

Keywords: *interaction, educational resilience, community, parental involvement, humanistic approach.*

Постановка проблеми. Сучасна система дошкільної освіти України функціонує в умовах глибоких соціальних трансформацій спричинених воєнним станом, що зумовив загрозу стабільності й безперервності освітнього процесу. У таких умовах значущим є пошук ефективних демократичних моделей взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу – педагогами, батьками, громадами та державними структурами. Соціально-педагогічне партнерство розглядається не лише як форма співпраці, а як системна основа

для забезпечення стійкості освіти, психологічної підтримки дітей і збереження гуманістичних засад виховання.

Актуальність проблеми зумовлено необхідністю переосмислення ролі дошкільної освіти в період воєнних викликів, коли традиційні форми організації навчання та виховання зазнають істотних змін. Освітні заклади вимушені адаптуватися до нових умов – дистанційного формату, відсутності ресурсів, міграції сімей, втрати звичного середовища для дітей. У цьому контексті саме партнерська взаємодія між закладами освіти та сім'єю є вирішальним чинником, що забезпечує стабільність емоційного стану дитини, підтримку педагогів і довіру між суспільством та освітніми інституціями.

Крім того, військовий конфлікт акцентував проблему збереження соціальної згуртованості та розвитку громадянських компетенцій з раннього дитинства. Саме соціально-педагогічне партнерство створює умови для формування культури взаємодопомоги, емпатії та відповідальності, що є основою демократичного суспільства. Водночас у науковій літературі ще недостатньо висвітлено механізми реалізації партнерської моделі в умовах воєнних реалій, що потребує ґрунтовного аналізу теоретичних і практичних аспектів її впровадження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика соціально-педагогічного партнерства у системі дошкільної освіти перебуває в центрі уваги сучасної української педагогіки, особливо в умовах воєнних реалій, що актуалізували необхідність тісної взаємодії між закладами освіти, сім'єю та громадою.

Дослідниця І. Апрелєва розглядає [1] соціально-педагогічне партнерство як демократичну модель освітнього процесу, що ґрунтується на рівноправній взаємодії всіх учасників виховання дитини. Авторка акцентує, що партнерські відносини є передумовою гуманізації освіти та становлення культури взаємоповаги між педагогами, батьками й дітьми. Вчена Н. Лісова [2] визначає

механізми соціально-педагогічного партнерства як інструмент управління розвитком закладу освіти, підкреслюючи роль керівника у формуванні партнерського середовища.

Науковець Л. Зданевич [3] вивчає особливості соціально-педагогічного партнерства саме у дошкільній освіті, наголошуючи, що ця практика сприяє формуванню відкритого, діалогічного освітнього простору. Вона підкреслює значення педагогічної взаємодії як чинника особистісного розвитку вихованців. Автор І. Архипенко [4] визначає педагогіку партнерства як необхідний компонент роботи з батьками, що забезпечує єдність виховного впливу сім'ї й закладу дошкільної освіти.

Дослідники А. Гончаренко та Н. Дятленко [5; 6] розкривають поняття готовності вихователів до партнерської взаємодії та пропонують практичні інструменти впровадження партнерства у щоденну діяльність педагогів. Науковці підкреслюють, що сучасний вихователь має не лише володіти методами педагогічної комунікації, а й виявляти емпатію, гнучкість та здатність до співпраці. Зокрема, акцентовано на переході від декларативного розуміння партнерства до його реального практичного втілення в освітньому середовищі.

Питання професійної підготовки педагогів до партнерської взаємодії розкривають учені Г. Ігнатенко та О. Ігнатенко [7], які наголошують на необхідності формування у майбутніх вихователів соціально-комунікативних компетенцій і психологічної готовності до співпраці з батьками. Водночас автори Т. Корж і А. Приймаченко [8] доводять, що ефективна комунікація між педагогом і батьками є однією з основних умов успішної адаптації дитини до шкільного навчання.

У сучасних дослідженнях усе частіше акцентується вплив воєнних реалій на характер партнерської взаємодії. Зокрема, дослідники О. Семенов і М. Вовк [9] розглядають педагогічне партнерство як засіб підтримки стійкості

освітнього процесу під час воєнного стану, коли взаємодія педагогів, дітей і батьків набуває особливого соціально-психологічного значення. Водночас науковець О. Косенчук [10] аналізує трансформацію системи дошкільної освіти України у воєнних умовах, звертаючи увагу на нові форми партнерства, що ґрунтуються на дистанційній взаємодії та психологічній підтримці дітей.

Авторки Л. Зімакова, О. Тупиця та Л. Жданюк [11], вивчаючи дистанційні формати співпраці, обґрунтовують ефективність застосування партнерської педагогіки під час онлайн-навчання дітей дошкільного віку. Вони зазначають, що ці технології можуть не лише замінити традиційне спілкування, а й розширити можливості взаємодії між педагогом і родиною.

Важливий аспект партнерської взаємодії у сучасних умовах аналізують Н. Русин, Н. Черепаня та Н. Бобрушко [12], які наголошують на ролі спільної діяльності закладу дошкільної освіти та сім'ї у розвитку особистості дитини. Доведено, що партнерство у форматі «дитина – педагог – батьки» є підґрунтям різнобічного розвитку дошкільника. Дослідники Ю. Волинець, Н. Стаднік і Т. Панченко [13] розглядають організацію партнерської взаємодії в групах раннього віку як умову емоційного добробуту дитини.

Крім того, сучасні практики організації взаємодії у групах раннього віку розробляють автори К. Цвіркун і Ю. Волинець [14], наголошуючи на необхідності створення середовища довіри й спільної відповідальності всіх учасників освітнього процесу. Вчені Н. Стаднік та Т. Панченко [15] аналізують труднощі у налагодженні співпраці з батьками дітей раннього віку в умовах нестабільності.

Таким чином, проаналізовані праці засвідчують поступове формування цілісного наукового підґрунтя з проблематики соціально-педагогічного партнерства у дошкільній освіті. Попри значну кількість досліджень, подальшого осмислення потребують питання удосконалення моделей взаємодії в умовах воєнного стану, впровадження цифрових інструментів

партнерства та підготовки педагогів до ефективної співпраці у кризовому соціальному контексті.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Хоча питання демократизації освіти та розвитку партнерських відносин у педагогічному процесі активно вивчаються, низка аспектів соціально-педагогічного партнерства у дошкільній сфері залишається недостатньо дослідженою, особливо у контексті воєнних реалій. Науковці здебільшого розглядають партнерство як форму співпраці між педагогами й батьками, проте воно має значно ширший зміст – як соціальний механізм взаємодії освітніх, громадських і державних інституцій, спрямований на забезпечення стійкості освітнього середовища.

У воєнних умовах відбувається глибока трансформація соціальних зв'язків, що змінює традиційні форми педагогічної взаємодії. Залишається нерозв'язаним питання ефективної координації між освітніми закладами, органами влади, громадськими ініціативами та сім'ями, що забезпечувало б єдиний освітній простір для дітей, незалежно від місця їхнього перебування. Зокрема, недостатньо розробленими є методичні практики підготовки педагогів до роботи в умовах кризових викликів – психологічних, соціальних та комунікативних.

Окремою проблемою залишається відсутність чітких критеріїв оцінювання ефективності соціально-педагогічного партнерства, що унеможлиблює його системне впровадження в практику дошкільної освіти. Малодослідженими залишаються питання створення партнерських освітніх моделей у громадах, що втратили частину інфраструктури або мають обмежені ресурси. Таким чином, є необхідність у теоретичному осмисленні та практичному моделюванні партнерства як демократичної основи забезпечення безперервності та гуманістичної спрямованості дошкільної освіти в умовах воєнних і післявоєнних викликів.

Формулювання цілей статті (визначення завдання). Метою статті є теоретичне обґрунтування соціально-педагогічного партнерства як демократичної моделі дошкільної освіти в умовах воєнних реалій та визначення його ролі у забезпеченні стійкості, інклюзивності та гуманістичної спрямованості освітнього процесу.

Відповідно до мети дослідження визначено такі основні завдання:

- проаналізувати сучасні наукові практики розуміння сутності соціально-педагогічного партнерства та його ролі у системі дошкільної освіти;
- окреслити базові чинники, що впливають на ефективність соціально-педагогічного партнерства у кризових ситуаціях;
- запропонувати практичні рекомендації щодо вдосконалення соціально-педагогічного партнерства.

Таким чином, розв'язання цих завдань заповнить наукову прогалину в розумінні партнерства як демократичної моделі взаємодії в дошкільній освіті, що сприятиме відновленню та розвитку освітнього середовища в Україні у воєнних та повоєнних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відкритий освітній простір закладу дошкільної освіти є не лише середовищем надання якісних освітніх послуг відповідно до соціального запиту батьків, а й платформою для формування особистісних якостей дитини через діяльність, взаємодію з дорослими та спілкування з однолітками. Розвиток дошкільної освіти як відкритої державно-суспільної системи та перехід на суб'єкт-суб'єктні відносини сприяють актуалізації соціально-педагогічного партнерства, що ґрунтується на принципах рівноправності, добровільності участі, діалогічності та взаємної зацікавленості у процесі й результатах освітньої діяльності.

У сучасних українських дослідженнях дедалі більше уваги приділяється соціально-педагогічному партнерству в дошкільній освіті як визначальному механізму підтримки дітей та їхніх родин у складних умовах. Співпраця між

закладом дошкільної освіти (ЗДО) та сім'єю сприяє не лише трансформації освітнього процесу у бік активної участі батьків, а й формуванню соціальних цінностей дитини через скоординовані дії педагогів і батьків [16].

В умовах воєнних реалій соціально-педагогічне партнерство набуває особливого значення не лише як педагогічна, а і як соціальна необхідність. Заклади дошкільної освіти, родини та місцеві громади, працюючи спільно, можуть ефективно знижувати психологічну травму дітей, підтримувати атмосферу безпеки, зміцнювати довіру батьків до освітніх установ та забезпечувати стабільність емоційного та навчального середовища для дітей. Водночас наявні моделі партнерства потребують адаптації до нових викликів.

Аналіз наукових джерел виявляє різноманітність практик визначення соціально-педагогічного партнерства у системі дошкільної освіти. Дослідники підкреслюють демократичну та рівноправну природу партнерства та його інтеграційний характер, спрямований на гармонізацію взаємодії всіх учасників освітнього процесу. Особливу увагу приділяють формуванню компетенцій дитини, підтримці сім'ї та забезпеченню спільної відповідальності педагогів і батьків. У таблиці 1 наведено узагальнення основних практик визначення соціально-педагогічного партнерства, що дає змогу систематизувати наукові уявлення та виокремити спільні риси й особливості кожної з них.

Таблиця 1

Практики визначення соціально-педагогічного партнерства

Автор / джерело	Основне визначення або практика	Основні акценти
Н. Лісова	Вид соціального партнерства та демократичної взаємодії рівноправних суб'єктів, об'єднаних для досягнення спільних цілей і всебічного розвитку особистості	Рівноправність учасників, демократичність взаємодії, орієнтація на розвиток особистості
І. Апрелева	Діалогічне відношення соціальних суб'єктів, що забезпечує гармонізацію соціальних структур і вироблення єдиної освітньої стратегії	Діалогічність, інтеграція інтересів соціальних груп, стратегічна єдність дій

Н. Русин	Особливий тип взаємодії закладів освіти, органів влади, громадських організацій та батьків, спрямований на узгодження зусиль і підтримку родини	Особистісно орієнтована освіта, підтримка сім'ї, педагогічний захист дитини
Н. Стаднік	Партнерська взаємодія в освітньому процесі ЗДО ґрунтується на рівних правах і обов'язках учасників, спільній відповідальності за результати виховання	Рівноправність, спільна відповідальність, формування особистості дитини
А.Залізняка	Організована діяльність, у якій усі учасники освітнього процесу впливають один на одного й досягають спільної педагогічної мети	Зворотний зв'язок, координація дій, досягнення спільного результату
Ю. Волинець	Система інститутів і механізмів узгодження інтересів усіх учасників освітнього процесу, заснована на рівноправній співпраці батьків, вихователів і дітей	Рівноправна співпраця, інтеграція інтересів, ранній розвиток дитини

Джерело: узагальнено авторами за [1, с. 11; 2; 12, с. 115; 13, с. 126; 15, с. 164; 17]

Порівняння різних практик визначення соціально-педагогічного партнерства виявило багатовимірність поняття, однак його основними характеристиками є спільна відповідальність, взаємна повага та прагнення до досягнення єдиної мети – всебічного розвитку дошкільника. Така систематизація наукових засад створює міцну основу для подальшого дослідження практичних механізмів реалізації партнерства, особливо в умовах воєнних реалій.

Соціально-педагогічне партнерство є обов'язковим складником освітнього процесу сучасного закладу дошкільної освіти. Воно проявляється як спільна діяльність, заснована на рівних правах та обов'язках усіх учасників, і спрямована на досягнення спільної мети. Важливою функціональною характеристикою партнерських відносин є активна взаємодія дорослого з дитиною у її діяльності, що забезпечує підтримку, наставництво та створює підґрунтя для подальшого розвитку, успіху та самореалізації дитини в навчанні та житті.

У практичній площині соціально-педагогічне партнерство реалізується через створення ефективних форм взаємодії та основних правил для всіх

учасників освітнього процесу, що гарантують відкритість та безпеку освітнього середовища. Партнери спільно будують моделі взаємодії у трикутнику «дитина – вихователь – батьки», враховуючи потреби сучасної освіти та суспільства, об'єднують зусилля у самоосвіті батьків та їхній відповідальності за здобуття дитиною дошкільної освіти, підтримують її фізичне та психологічне здоров'я, організовують освітні, розвивальні, оздоровчі, спортивні та культурні заходи.

Основний принцип соціального партнерства полягає у згуртуванні різних соціальних груп навколо спільної мети – всебічного розвитку дитини. Реалізація партнерства охоплює вибір соціально-педагогічних партнерів, визначення спільних колективних договорів, інтеграцію зусиль у практичній діяльності та розвиток освітньої системи, що гнучко реагує на соціальні та економічні зміни. Зокрема, соціально-педагогічне партнерство спрямоване на формування базових компетенцій дитини разом із соціальними, полікультурними, мовними та інформаційними навичками [3, с. 175].

Ефективність партнерства закладу дошкільної освіти з батьками досягається через спільне визначення мети, завдань і методів освітнього процесу та активну участь батьків у вихованні всебічно розвиненої, соціально орієнтованої та компетентної особистості дитини. Для цього необхідне впровадження методичних рекомендацій педагогам щодо оптимізації педагогіки партнерства, зокрема через відкриті канали комунікації, організацію спільних заходів і регулярне оцінювання ефективності взаємодії. У цьому процесі велике значення має професійна компетентність педагогів, їхня здатність застосовувати фахові знання на практиці, проявляти любов до кожної дитини, співпереживати та підтримувати ефективний зворотний зв'язок, демонструючи комунікативну культуру, психологічну гнучкість та здатність до педагогічної імпровізації [16, с. 59].

Основними напрямками реалізації соціально-педагогічного партнерства у закладі дошкільної освіти є формування активної суб'єктної позиції батьків, їхньої відповідальності та ініціативності у процесі педагогічної взаємодії. Відкритість закладу для сім'ї та створення єдиного освітнього простору розвитку дитини сприяє залученню батьків до освітнього процесу, участі в ухваленні рішень через органи самоврядування та співпраці у розвитку установи. Ефективність таких дій значною мірою залежить від підвищення професійної компетентності педагогів та психолого-педагогічної компетентності батьків. На етапі інформаційно-просвітницької роботи цьому сприяє використання андрагогічної практики, модульних та рефлексивно-діяльних технологій, інтерактивних методів та різноманітних форм роботи – лекцій, майстер-класів і творчих майстерень.

У сучасних умовах значущим є переосмислення ролі методичного кабінету закладу дошкільної освіти, що наразі є багатофункціональним середовищем для самостійної пізнавальної та науково-пошукової діяльності педагогів. Традиційні форми професійного інформування доповнюються новими методами співпраці через сучасні засоби комунікації: електронну пошту, доступ до освітніх сайтів, електронні бібліотеки, форуми та електронні каталоги нормативно-правового і науково-методичного забезпечення. Крім того, методичний кабінет є центром та платформою для взаємодії з батьками, надаючи їм можливість обирати форми й засоби підвищення власної психолого-педагогічної компетентності та адаптувати участь в освітньому процесі до потреб і можливостей своєї дитини.

Практичне залучення батьків реалізується через опитування щодо їхніх освітніх запитів та інтересів, участь у плануванні заходів та взаємодії з фахівцями, що дає змогу активізувати родини, надати адресну підтримку та сприяти розвитку компетентності у питаннях виховання. Для глибшого пізнання дитини на початку навчального року доцільно використовувати

метод «конвертів одкровенень», коли вихователь надає характеристику дитині, а батьки доповнюють інформацію про розвиток дитини у сім'ї. Ця практика стимулює активну взаємодію та налагоджує довірливі стосунки між педагогами та батьками.

На методичному етапі реалізація соціально-педагогічного партнерства відбувається через діалогову взаємодію та сучасні форми проведення батьківських зборів, майстер-класів, батьківських клубів, конкурсів та фестивалів сімейної творчості + індивідуальні контакти. Зокрема, використовуються інформаційні матеріали (листівки, пам'ятки, буклети та інтернет-ресурси), що сприяють систематичному підвищенню компетентності родин. Залучення батьків до освітнього процесу передбачає використання ефективних педагогічних технологій: портфоліо, лепбуки, проєктне навчання, ігрові та інформаційні технології.

Психологічною основою педагогіки партнерства є суб'єкт-суб'єктні стосунки, що забезпечують співпрацю двох суб'єктів: педагогів і батьків. Така практика дає змогу педагогам зберігати функцію управління освітнім процесом, одночасно надаючи батькам можливість активно діяти разом із дітьми та брати участь в організації навчання. Основними принципами організації партнерства є спільна діяльність педагогів і батьків, підтримка постійного діалогу та гуманізація міжособистісних відносин. Водночас партнерство передбачає спрямовану роботу на формування морально-духовної, життєво компетентної особистості, зміцнення контактів між педагогами та родинами, систематичне вивчення сім'ї та підвищення рівня психолого-педагогічних знань батьків.

Співпраця дошкільного закладу з родинами потребує індивідуалізації, врахування запитів і пропозицій батьків та їхніх можливостей. Метод анкетування дає можливість педагогам краще пізнати дітей і батьків, узгодити практики виховання та розвитку, скоригувати освітню роботу та

впроваджувати нові, нестандартні форми взаємодії. Найефективнішими практиками є: спільні квести, практикуми, ігрові заходи, сімейні свята та колективні проєкти, що зближують педагогів і родини, сприяють обміну інформацією та розвитку взаємної довіри [4, с. 272].

Аналіз науково-педагогічних джерел та практичний досвід функціонування закладів дошкільної освіти сприяє окресленню основних проблем, що ускладнюють ефективну організацію соціально-педагогічного партнерства. Одночасно можна визначити напрями та механізми їхнього подолання, спрямовані на розвиток особистості дитини та підвищення якості освітніх послуг. У таблиці 2 наведено систематизовану інформацію щодо шляхів розв'язання цих проблем.

Таблиця 2

Проблеми реалізації соціально-педагогічного партнерства у закладах дошкільної освіти та шляхи їхнього розв'язання

Проблема	Шляхи розв'язання
Недостатній рівень взаємодії між закладом дошкільної освіти та батьками через високе робоче навантаження сімей та обмежені знання про особливості дошкільного навчання	Впровадження систематичних опитувань батьків, організація лекцій, майстер-класів, онлайн-консультацій, створення відкритих каналів комунікації
Односторонній вплив педагогів та низька ініціативність батьків	Формування двосторонньої взаємодії через активні форми залучення батьків: спільні проєкти, квести, родинні заходи, участь в ухваленні рішень освітніх програм
Недовіра батьків до здатності вихователя розв'язувати проблеми дитини	Підвищення психологічної компетенції педагогів, розвиток навичок ефективного зворотного зв'язку та комунікації, прозорість освітніх процесів
Відсутність єдиної програми освітніх цілей та недостатня наступність між дошкільною та початковою освітою	Розроблення інтегрованих освітніх програм, координація дій із початковою школою, використання сучасних методик і технологій навчання
Недостатність педагогічних знань та компетенцій у створенні захопливих освітніх програм	Підвищення кваліфікації педагогів через дуальне навчання, семінари, стажування, обмін досвідом, використання інформаційних технологій

Обмежена громадська участь та закритість установ	Розширення залучення соціальних партнерів: батьків, бізнес-структур, культурно-спортивних установ, громадських організацій
Необхідність координації та управління партнерством	Створення рад партнерів, планування спільних заходів, чітке розподілення обов'язків, застосування технологій командної взаємодії

Джерело: власна розробка авторів за [2; 7, с. 236]

Систематизація викликів виявляє, що ефективне соціально-педагогічне партнерство можливе лише за умови комплексної практики, що поєднує розвиток компетентності педагогів, активну участь батьків, використання сучасних методик та технологій, зокрема інтеграцію закладу дошкільної освіти у соціум. Реалізація цих заходів сприятиме формуванню всебічно розвиненої особистості дитини, підвищенню якості освітніх послуг та створенню відкритого, безпечного та партнерського освітнього середовища.

Висновки. Дослідження засвідчило, що соціально-педагогічне партнерство у закладах дошкільної освіти є основним чинником розвитку всебічно компетентної та соціалізованої особистості дитини. Відкритий освітній простір, орієнтований на взаємодію з батьками та громадою, створює умови для гармонійного поєднання навчальної, виховної та соціальної функцій закладу. Активна участь батьків, інтеграція сучасних методик, використання цифрових та інтерактивних технологій сприяють формуванню довіри, зниженню психологічної травми дітей та підвищенню якості освітніх послуг.

У практичному вимірі ефективне партнерство реалізується через спільне планування діяльності, проведення інтерактивних заходів, розвиток компетентності педагогів та батьків, створення єдиного інформаційного та методичного середовища. Комплексна практика організації соціально-педагогічного партнерства забезпечує рівноправну участь усіх учасників

освітнього процесу, формує суб'єктну позицію дітей і дорослих та сприяє стабільності та безпеці освітнього середовища.

Порівняння наукових засад визначення соціально-педагогічного партнерства доводить, що спільна відповідальність, діалогічність та інтеграція зусиль залишаються вирішальними чинниками його успішної реалізації. Перспективними напрямками для подальшого вивчення є розроблення гнучких моделей взаємодії закладу, родини та громади в умовах кризових ситуацій з залученням якісних індикаторів для оцінювання довгострокових наслідків впровадження партнерства.

Список використаних джерел

1. Апрелєва І. В. Соціально-педагогічне партнерство в освіті – сутність, основні ідеї. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2021. № 51. С. 7–17. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2021.51.01>

2. Лісова Н. І. Механізми соціально-педагогічного партнерства в підручнику для керівника закладу освіти. *Проблеми сучасного підручника: зб. тез міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28–29 травня 2021 р.)*. Київ. 2021. С. 132–136. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725337/1/tezy_psp_2021_Lisova%20N.I._132-136.pdf (дата звернення: 16.08.2025).

3. Зданевич Л. В. Соціально-педагогічне партнерство у дошкільній освіті. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*. 2022. №81. С. 173-177. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.81.32>.

4. Архипенко І. Л. Педагогіка партнерства–невід’ємна складова у роботі з батьками. *Досвід роботи вихователя закладу дошкільної освіти: традиційні підходи та інновації: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 19 травня 2020 р.)*. Ужгород. 2020. С. 271–276. URL:

https://genezum.org/library/pedagogika-partnerstva--nevidemna-skladova-u-roboti-z-batkamy#google_vignette (дата звернення: 16.08.2025).

5. Гончаренко А. М., Дятленко Н. М. Готовність вихователів закладів дошкільної освіти до партнерської взаємодії з дошкільниками. *Електронний збірник наукових праць ЗОІППО*. 2023. № 2(54). URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47788/5/A_Goncharenko_N_Diatlenko_ZOI_PPO_2_IPO.pdf (дата звернення: 16.08.2025).

6. Гончаренко А. М., Дятленко Н. М. Педагогічне партнерство в освітньому середовищі: від декларацій до практики. *From Science to Practice: Innovations Across Life Domains*: проц. 1st Internl sci. pract. internet conf. (м. Дніпро, 3–4 липня 2025 р.). Дніпро. 2025. С. 62–63. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/53349/1/A_Honcharenko_N_Diatlenko_WS_IPO.pdf (дата звернення: 16.08.2025).

7. Ігнатенко Г. В., Ігнатенко О. В. До питання формування готовності педагога до соціально-педагогічного партнерства. *Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих в системі неперервної освіти*: зб. тез VII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Біла Церква, 16 грудня 2021 р.). Біла Церква. 2021. С. 234–237. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734448/1/Збірник%20Міжнародна%20конференція%20ПП%20та%20М_2021.pdf#page=234 (дата звернення: 16.08.2025).

8. Корж Т. М., Приймаченко А. Д. Партнерська взаємодія педагогів закладу дошкільної освіти з батьками вихованців як умова успішного навчання дитини в школі. *Готовність дитини старшого дошкільного віку до систематичного навчання в школі*: матеріали всеукр. наук.-практ. онлайн конф. (м. Київ, 6, 13, 20 квітня 2023 р.). Київ. 2023. С.167–171. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737160/1/Збірник%20матеріалів%20конференції%202023.pdf#page=167> (дата звернення: 16.08.2025).

9. Семенов О. М., Вовк М. П. Педагогічне партнерство в умовах воєнних реалій. *Вісник НАПН України*. 2022. № 4(2). С. 1–14. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4214>.

10. Косенчук О. Дошкільна освіта в Україні: нові реалії та перспективи. *Педагогічні науки*. 2022. № 79. С. 151–155. DOI: <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2022.79.264675>.

11. Зімакова Л., Тупиця О., Жданюк Л. Дистанційне навчання дітей дошкільного віку на засадах партнерської педагогіки під час воєнного стану. *Педагогічні науки*. 2022. № 79. С. 92–100. DOI: <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2022.79.264557>.

12. Русин Н. М., Черепаня Н. І., Бобрушко Н. Соціальне партнерство закладу дошкільної освіти та сім'ї у різнобічному розвитку особистості дитини-дошкільника. *Освіта і наука*. 2024. № 2(37). С. 112–119. URL: dspace.s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/12438/1/Social_partnership_between_a_preschool_educational_institution_and_a_family_in_the_all-round_development_of_a_preschool_childs_personality.pdf (дата звернення: 16.08.2025).

13. Волинець Ю. О., Стаднік Н. В., Панченко Т. Л. Організація партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку закладу дошкільної освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 15 (33). С. 120–132. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15\(33\)-120-132](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15(33)-120-132)

14. Цвіркун К., Волинець Ю. Сучасні підходи організації партнерської взаємодії учасників освітнього процесу у групах раннього віку в закладах дошкільної освіти. *The main prospects for the development of science in modern life: XXXVI міжнар. наук.-практ. конф. (м. Варшава, 13-16 вересня, 2022 р.)*. Варшава. 2022. С. 251–254. URL: <https://lnk.ua/R4aMQdy4J> (дата звернення: 16.08.2025).

15. Стаднік Н. В., Панченко Т. Л. Проблема організації партнерської взаємодії з батьками дітей раннього віку. *Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика: тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Біла Церква, 23-24 листопада 2023 р.). Біла Церква. 2023. С. 163–165. URL: <https://if.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/zb.tez-vseukr.2023.pdf#page=163> (дата звернення: 16.08.2025).*

16. Філімонюк А. Особливості партнерської взаємодії між вихователем ЗДО та батьками: ефективні практики. *Наша школа: науково-практичні студії. 2025. № 2 (10). С. 53–63. DOI: [https://doi.org/10.61339/2786-6947.2025.2\(10\).338009](https://doi.org/10.61339/2786-6947.2025.2(10).338009).*

17. Залізняк А., Коберник О., Косенко Ю., Кузь В. Педагогічна взаємодія у вихованні дітей дошкільного віку. *Фребелівська педагогіка в сучасній освіті: вимоги, тренди, перспективи: зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Івано-Франківськ, 20-21 квітня 2023 р.). Івано-Франківськ. 2023. С. 54–57. URL: <https://eportfolio.kubg.edu.ua/data/conference/10020/document.pdf#page=54> (дата звернення: 16.08.2025).*

18. Карпенко О. Є., Чепіль М. М. Педагогічне партнерство в закладах дошкільної освіти Польщі. *Інноваційна педагогіка. 2021. № 31. С. 151–154. DOI: <https://doi.org/10.32843/26636085/2021/31-2.31>.*

19. Ishchenko Y., Hubarieva D., Soroka I., Usyk D., Chemonina L. Emotional education as a means of developing social competence in primary school students in wartime. *International Electronic Journal of Elementary Education. 2025. Vol. 17, № 1. P. 1–13. URL: <https://iejee.com/index.php/IEJEE/article/view/2294> (дата звернення: 16.08.2025).*